

Panek, Adolf

Historyczny zarys rozwoju Filii Politechniki Warszawskiej w latach 1967-1977

Notatki Płockie 22/5-93, 4-10

1977

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

i powstających, jak grzyby po deszczu, budynków o różnym przeznaczeniu. Stare miasto przeżywało wówczas drugą młodość i już odmłodzone teraz dumnie, z wiarą we własne siły kroczy naprzód drogą ideałów społeczeństwa socjalistycznego, drogą oświaty i dobrobytu społecznego.

Minęły ostatnie dziesięć lat brzemienne w epokowe wydarzenia w naszym kraju. Filia Politechniki Warszawskiej w Płocku obchodzi-

ła dziesiątą rocznicę inauguracji roku akademickiego. Nie jest to wiek dojrzały, można mówić jednak o pewnej tradycji, której Płock i społeczeństwo płockie chyba nie mogą się wstydić. Jest pewne, że nastąpi dalszy intensywny rozwój tej Uczelni; ma ona bowiem już wyrobioną wspaniałą kadrę nauczającą, prężny aktyw naukowy i społeczny oraz doświadczone i prężne kierownictwo. Pod jej adresem można by wyrazić życzenie: *Vivat, crescat, floreat ad aeternum.*

ADOLF PANEK

Historyczny zarys rozwoju Filii Politechniki Warszawskiej w latach 1967—1977

1. Uwagi wstępne

W bieżącym roku mija dziesięć lat od chwili powołania do życia wyższej uczelni technicznej w Płocku. W dniu 18 kwietnia 1967 roku zarządzeniem Ministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego, uruchomiona została w Płocku, Filia Politechniki Warszawskiej*). Z inicjatywą utworzenia placówki naukowo-dydaktycznej wystąpili znani na terenie Płocka społecznicy, a zarazem niezwykle aktywni działacze Towarzystwa Naukowego Płockiego: Tadeusz Gierzyński, Jakub Chojnacki, Franciszek Dorobek oraz dyrektor Liceum Ogólnokształcącego im. Wł. Jagiełły — Jan Przyszlak. Znaleźli oni poparcie i daleko idącą pomoc w realizacji tego pomysłu u ówczesnych władz miejskich i wojewódzkich. Bardzo aktywnie w realizację tej koncepcji zaangażowali się: ówczesny I sekretarz Komitetu Miejskiego i Powiatowego PZPR — Igor Łopatyński oraz przewodniczący Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Płocku — Marian Woźniak. Istotnej pomocy w sfinalizowaniu projektu powołania wyższej uczelni technicznej w Płocku udzielili także: I sekretarz Warszawskiego Komitetu Wojewódzkiego PZPR — Hen-

ryk Szafrąński i przewodniczący Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Warszawie — Józef Pińkowski. Inicjatywa i projekt działaczy społeczno-politycznych Płocka i województwa warszawskiego znalazły życzliwe przyjęcie u kierownictwa Politechniki Warszawskiej, a zwłaszcza u ówczesnego jej rektora prof. dr. Dionizego Smoleńskiego. Władze polityczne i akademickie uznały, że Politechnika osiągnęła już maksimum ilości słuchaczy i dlatego dalsze zwiększanie liczby studentów w tej uczelni może odbywać się właśnie poprzez otwarcie jej placówki filialnej w terenie**).

2. Uzasadnienie potrzeby powołania Filii PW w Płocku

Jakie były czynniki, które skłoniły odpowiednie władze do powołania uczelni technicznej w Płocku? Mówiono o tym m. in. na pierwszej inauguracji roku akademickiego w Filii PW w Płocku***). W przemówieniach tych podkreślano się duże tradycje kulturalne Płocka, a zwłaszcza długoletnią działalność Towarzystwa Naukowego Płockiego oraz daleko sięgające w przeszłość tradycje szkolnictwa płockiego, z którego najstarsza ze szkół płockich — obecne Liceum Ogólnokształcące im. St. Małachowskiego — swój rodowód wyprowadza od szkoły przykatedralnej założonej już w 1180 roku. Oprócz tradycji za umiejscowieniem wyższej uczelni technicznej właśnie w Płocku przemawiało szereg istotnych przesłanek aktualnych. Należało do nich zaliczyć przede wszyst-

*) Zarządzenie Ministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego z dnia 18 kwietnia 1967 r. (Nr T-1-11/1/67. w: Składnica Akt Filii PW w Płocku.

**) Por. wystąpienie D. Smoleńskiego na inauguracji r. akad. 1967/68 w Filii PW w Płocku, w „Notatki Płockie” nr 3/4, 1967, s. 63.

***) Por. wystąpienie I sekretarza KMiP PZPR w Płocku — I. Łopatyńskiego w: „Notatki Płockie” j. w.

kim dynamiczny rozwój Płocka (...) rozwijający się przemysł chemiczny, maszynowy, stoczniowy — rozwój budownictwa przemysłowego, mieszkaniowego, komunalnego — budowa dróg, ulic i mostów — postępująca szybko naprzód technizacja i mechanizacja rolnictwa — wzmogły zapotrzebowanie na kadrę inżynierską z dziedziny chemii, budownictwa i mechaniki*).

Rozwój bazy przemysłowej Płocka wymagał zatem dużej ilości najwyżej kwalifikowanych kadr inżynierskich, których dostarczyć mogła właśnie wyższa uczelnia techniczna umiejscowiona w Płocku. Istotnym czynnikiem było również to, iż w Płocku i okolicy funkcjonowało wiele średnich szkół, których absolwenci stanowili potencjalną bazę rekrutacyjną dla nowopowołanej placówki akademickiej. Wszystkie te czynniki zadecydowały o tym, iż powołanie do życia Filii Politechniki Warszawskiej w Płocku stało się faktem dokonany.

3. Etap kształtowania się i pierwszy okres działalności Filii PW w Płocku

Cytowane na wstępie zarządzenie Ministra Oświaty, Szkolnictwa Wyższego mówiło o powołaniu w ramach wydziałów uczelni macierzystej: Mechanicznego, Technologicznego i Inżynierii Budowlanej Oddziałów Zamiejscowych w Płocku. Normowało także tryb powołania kierownictwa Filii oraz obsadę stanowisk dydaktycznych. Kierownika Filii, który równocześnie pełnił funkcję pełnomocnika Rektora PW d/s Filii, powoływał Rektor spośród pracowników naukowo-dydaktycznych Politechniki. Kierownicy oddziałów powoływani byli na wniosek kierownika Filii w uzgodnieniu z dziekanami odpowiednich wydziałów przez rektora. Kadrę dydaktyczną stanowić mieli pracownicy naukowo-dydaktyczni zatrudnieni na etatach przydzielonych Filii oraz nauczyciele akademicy PW wyznaczeni przez rektora na wniosek kierownika Filii w porozumieniu z dziekanami zainteresowanych wydziałów.

Pierwsza inauguracja roku akademickiego w Filii PW w Płocku odbyła się dnia 15 września 1967 r. Wzięli w niej udział m. in. członek KC i I sekretarz KW PZPR — Henryk Szafranski, przewodniczący PWRN — Józef Pińkowski, z-ca kierownika Wydziału Oświaty i Nauki KC PZPR — Zdzisław Kaczmarek, pełnomocnik Rządu d/s deglomeracji — Fryderyk Topolski, wiceministrowie: oświaty i szkolni-

*) Por. A. Panek, Powstanie i początki rozwoju Filii PW w Płocku w: „Notatki Płockie” nr 1/75-1974, s. 36.

**) Por. szerzej „Notatki Płockie” nr 3/4-1967.

***) W 1967 i na początku 1968 r. zatrudnieni zostali: Maria Ziółkowska — sekretarka, Jerzy Niestuchowski — kierownik d/s administracyjnych, Irena Mieszkowska, Stanisław Betkowski, Władysław Radziszewski, Zofia Pietrzak, Krystyna Jakubowska — kierownik działu księgowości.

ctwa wyższego — Roman Mistewicz, budownictwa i przemysłu materiałów budowlanych — Stefan Fariaszewski oraz przemysłu chemicznego — Stanisław Miernik, przedstawiciele Senatu PW z rektorem prof. dr Dionizym Smoleńskim na czele, I sekretarz KMIP PZPR w Płocku — Igor Łopatynski, przewodniczący PMRN w Płocku — Marian Woźniak i pełnomocnik rektora d/s Filii — dr inż. Edward Kowalczyk. W uroczystości inauguracyjnej uczestniczyli także przedstawiciele społeczeństwa płockiego, miejscowych instytucji, zakładów pracy i szkół oraz poczty sztandarowe płockich szkół średnich**).

Inauguracja była oficjalnym otwarciem działalności naukowo-dydaktycznej Filii PW w Płocku. Jednakże zanim do niej doszło, już wcześniej grupa osób musiała włożyć wiele wysiłku w celu zorganizowania Filii, przygotowania sal wykładowych, zabezpieczenia miejsc w internatach dla studentów zamiejscowych, skompletowania kadry wykładowców, administracyjno-technicznej itp.

Duszą wszelkich przedsięwzięć organizacyjnych był, powołany przez rektora PW, pełnomocnik d/s Filii dr inż. Edward Kowalczyk. Pierwszą czynnością pełnomocnika po przybyciu w czerwcu 1967 r. do Płocka było zaangażowanie do pracy w Filii pracowników administracji i obsługi, którzy włączyliby się w proces organizowania nowej placówki***).

W tym pierwszym organizacyjnym okresie kładzenia podwalin pod działalność nowopowstającej placówki naukowo-dydaktycznej praca tych ludzi nie wiazała się tylko ze ściśle określonym ich stanowiskiem i zakresem obowiązków, lecz angażowała ich we wszelkie prace związane z funkcjonowaniem Filii.

Zgodnie z zarządzeniem Ministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego w pierwszej kolejności miały być powołane do życia w Płocku dwa Oddziały zamiejscowe Politechniki Warszawskiej. Jednak ogrom trudności organizacyjnych i lokalowych spowodował, że we wrześniu 1967 roku podjął pracę tylko jeden Oddział, a mianowicie Oddział Inżynierii Budowlanej. Egzaminu wstępne do Filii przeprowadzone zostały w uczelni macierzystej w Warszawie. Pierwszym kierownikiem Oddziału został dr inż. Paweł Pawłowski — pracownik naukowy PW. Obok niego zajęcia w nowoutworzonym Oddziale prowadzili następujący pracownicy naukowo-dydaktyczni: dr Mieczysław Jeżewski — geometria wykreślna, dr Andrzej Pawłowski — ekonomia polityczna, dr Roman Gołębiowski — fizyka, dr inż. Jerzy Liwski — chemia materiałów budowlanych, a także — mgr inż. Czesław Duchnowski, mgr inż. Stanisław Walczak, mgr inż. Krzysztof Bogusławski, mgr Andrzej Trybulec i mgr Jerzy Moludziński.

Już w pierwszym roku działalności dydaktycznej Filii zaczynają tworzyć się załączki przyszłych laboratoriów. W grudniu 1967 roku roz-

poczęła pracę tak bardzo potrzebna uczelni biblioteka, której organizatorem i jedynym wówczas pracownikiem była Maria Gołębiowska. W październiku tego roku wśród studentów Filii rozpoczęły działalność dwie organizacje młodzieżowe, a mianowicie: Związek Młodzieży Socjalistycznej*) oraz Zrzeszenie Studentów Polskich**). Nieco później, gdyż dopiero w lutym 1968 r., utworzono i dokonano wyboru władz Podstawowej Organizacji Partyjnej PZPR***).

Pierwszy rok działalności Filii PW w Płocku podporządkowany został głównie działalności organizacyjnej — tworzeniu bazy, w oparciu o którą mogłaby ona (Filia PW — A. P.) w późniejszym okresie wypełniać w pełni zadania przed nią stojące, jako placówka naukowo-dydaktyczna. Pierwsi pracownicy naukowo-dydaktyczni, administracji i obsługi z pełnym zaangażowaniem przyjęli na siebie zwielokrotnione zadania okresu organizacyjnego. Znajdowali oni pomoc moralną i materialną u ówczesnych władz partyjnych i administracyjnych miasta Płocka i województwa warszawskiego, które były wspaniałymi mecenasami nowo powstającej placówki naukowo-dydaktycznej w Płocku.

Drugi rok istnienia Filii PW w Płocku nie mógł rzecz zrozumiała, przełamać wszystkich trudności i przeszkód o charakterze tak organizacyjnym jak i dydaktycznym. Przede wszystkim brak było jeszcze pełnej koncepcji dotyczącej profilu i kształtu organizacyjnego Filii. Filia PW pomyślana jako uczelnia regionalna miała w pierwszym rzędzie zapewnić dopływ kadry inżynierskiej do istniejących i powstających zakładów przemysłowych i budowlanych. Z tego też względu kierunku kształcenia były dostosowane do potrzeb kadrowych regionu. W roku akad. 1968/69 zostaje zorganizowany w Filii drugi kierunek studiów — powstaje Oddział Mechaniczny. W programie studiów inżynierskich tego Oddziału przewidywano następujące specjalności: Technologia Budowy Maszyn (TBM), Maszyny Robocze i Pojazdy (MRiP), Maszyny i Urządzenia Rolnicze (MUR).

Dnia 16 września 1968 roku rozpoczął się więc nowy rok akademicki w Filii — w Oddziale Inżynierii Lądowej i w nowoutworzonym Oddziale Mechanicznym. Zgodnie z planem na I rok studiów przyjęto w poszczególnych Oddziałach 120 studentów. Ogółem w dwóch Oddziałach kształciło się wówczas 178 studentów.

Istnienie w Filii PW w Płocku dwóch Oddziałów spowodowało potrzebę poszukiwania nowych dróg i środków w celu rozwiązania palących problemów, od których zależał dalszy postęp w jej rozwoju. Zabezpieczenie procesu

dydaktycznego na wysokim poziomie zmuszało kierownictwa Filii i jej pracowników do walki o przewyciężenie olbrzymich kłopotów, do których należało zaliczyć:

- brak samodzielnych pracowników naukowo-dydaktycznych oraz pełnego zabezpieczenia etatowego kadry pomocniczej — naukowo-dydaktycznej, inżynieryjno-technicznej i administracyjnej,
- szczupłość bazy naukowo-dydaktycznej w postaci sal wykładowych i laboratoriów, wyposażenia w środki techniczne, maszyny i urządzenia niezbędne w procesie kształcenia,
- brak mieszkań dla kadry osiedlającej się na stałe w Płocku i trudności w rozwiązaniu podstawowych problemów socjalnych; stolówki, bufetu i hotelu dla kadry zamiejscowej oraz domu akademickiego dla studentów,
- trudności w rozbudowie Filii — głównie na skutek braku możliwości przyśpieszenia wykonania dokumentacji na budowę nowego obiektu i bieżącego nadzoru w zakresie pełnego zabezpieczenia jej realizacji,
- organizacja transportu i dowozu pracowników naukowo-dydaktycznych z Politechniki Warszawskiej do Płocka, a także studentów korzystających z laboratoriów i pracowni uczelni macierzystej,
- niepełne uregulowanie zasad działania w oparciu o statut Filii oraz konieczność doskonalenia wzajemnych związków między Filią a uczelnią macierzystą — głównie w sprawach naukowo-dydaktycznych, personalnych i administracyjno-finansowych,
- trudności w nawiązaniu współpracy z kluczowymi przedsiębiorstwami i zakładami na terenie Płocka, w podpisaniu z nimi umów dotyczących prac naukowo-badawczych i naukowo-rozwojowych oraz głębszym powiązaniu profilu studiów z potrzebami i rozwojem Płocka i regionu.

Fakt, że pierwszą placówką akademicką w Płocku była szkoła techniczna, pociągała za sobą określone konsekwencje w zakresie kształtowania się środowiska akademicko-naukowego. W ciągu pierwszych dwóch lat przybyli do Płocka młodzi naukowcy, którzy związali swoje plany życiowe i karierę naukową z tym miastem. Miasto akademickie bowiem to nie tylko ośrodek, w którym studenci zdobywają wyższe wykształcenie, lecz przede wszystkim miasto, w którym rozwijają się badania naukowe dynamizujące jego dalszy rozwój. Zasadniczą rolę w ukierunkowaniu rozwoju Filii i przyszłych prac naukowo-badawczych w warunkach miasta Płocka i jego regionu odegrały takie zakłady i przedsiębiorstwa, jak: Mazowieckie Zakłady Rafineryjne i Petrochemiczne, Fabryka Maszyn Żniwnych, Płocka Stocznia Rzeczna, „Petrobudowa”, Płockie Przedsiębiorstwo Budownictwa Uprzemysłowanego i inne. Bez tych jednostek gospodarczych ośrodek akademicki o specyfice technicznej zawieszony byłby

*) Pierwszym przewodn. Zarządu Uczelnianego ZMS został Wł. Wiśniewski

**) przewodniczącym władz uczelnianych ZSP został Maciej Wróblewski

***) I sekretarzem POP PZPR Filii PW w Płocku został R. Gołębiowski a II sekretarzem J. Niestuchowski.

w próżni. Oczywiście za wcześnie było już wówczas przesądzać o ostatecznym kształcie placówki uczelni.

Drugi rok akademicki dla Filii w Płocku miał wielkie znaczenie ze względów polityczno-wychowawczych. W 1969 roku obchodzony był jubileusz 25-lecia PRL — w tymże roku odbyły się także wybory do Sejmu i Rad Narodowych. Z okręgu płockiego posłem do Sejmu wybrany został m. in. kierownik Filii doc. dr inż. Edward Kowalczyk, który w czerwcu tego roku powołany został przez Sejm PRL na stanowisko Ministra Łączności. Funkcję nowego kierownika Filii PW w Płocku powierzyły władze dr. inż. Andrzejowi Gajewskiemu.

Bardzo ważnym wydarzeniem w czwartym roku działalności naukowo-dydaktycznej i organizatorskiej Filii PW w Płocku było utworzenie Oddziału Chemicznego, w którym rozpoczęło studia 40 słuchaczy — przyszłych inżynierów chemików. Kierownikiem Oddziału został doc. dr inż. Andrzej Bukowski. W tymże 1970/71 roku akad. — mury płockiej uczelni opuścili jej pierwsi absolwenci, którzy bądź kontynuowali dalej studia II stopnia, bądź podjęli pracę głównie w płockich zakładach pracy — przedsiębiorstwach budowlanych. Fakt ten zamknął początkowy okres kształtowania się profilu Filii PW w Płocku, jako wyższej uczelni technicznej.

Stan organizacyjny Filii Politechniki Warszawskiej w Płocku w roku akademickim 1970/71 pod względem swej struktury przedstawiał się następująco:

1. Oddział Terenowy Wydziału Inżynierii Łądowej ze specjalnościami:
 - Technologia i Organizacja Budowy,
 - Budownictwo Miejskie i Przemysłowe,
 - Budownictwo Dróg.
2. Oddział Terenowy Wydziału Mechanicznego Technologicznego z następującymi specjalnościami:
 - Maszyny i Urządzenia Rolnicze,
 - Technologia Budowy Maszyn,
 - Urządzenia Przemysłowe.
3. Oddział Terenowy Wydziału Chemii z przewidywanymi specjalnościami:
 - Technologia Ropy Naftowej,
 - Technologia Tworzyw Sztucznych.

Rok akademicki 1971/72 był piątym rokiem istnienia Filii PW w Płocku. Kierownikiem, a następnie Pełnomocnikiem Rektora ds. Filii został doc. dr hab. Władysław Lenkiewicz — dotychczasowy kierownik Oddziału Inżynierii Łądowej. Pełnił swoją funkcję do września 1973 r. Na przestrzeni sześciu lat rozwoju nastąpił wzrost liczby studentów od 63 do 932, pracowników naukowo-dydaktycznych od 5 do 99 osób. Efektem ich pracy i nauki pod koniec pierwszego etapu rozwoju Filii PW w Płocku było wykształcenie łącznie 232 absolwentów — inżynierów budownictwa oraz inżynierów mechaników.

Okres lat 1970 — 1973 charakteryzował się głównie podejmowaniem przez kierownictwo Filii prób nadania określonego kształtu i profilu nowej placówce naukowo-dydaktycznej w Płocku. Był to jednocześnie okres ożywionych dyskusji na temat charakteru, metod i form kształcenia studentów oraz modelu absolwenta Filii. Należy dodać, że dopiero po 1973 roku problemy te zostały rozwiązane przy pomocy miejskich i wojewódzkich władz politycznych przez kierownictwo Politechniki Warszawskiej przy czynnym współdziałaniu kierownictwa Filii PW w Płocku.

4. Rozwój Filii Politechniki Warszawskiej w Płocku w latach 1973 — 1977

W roku akademickim 1973/74 Filia PW w Płocku rozpoczęła siódmy rok swej działalności naukowej, dydaktycznej i wychowawczej. Kierownikiem Filii został doc. dr inż. Andrzej Bukowski, dotychczasowy kierownik Oddziału Chemicznego. Uroczystego otwarcia roku akademickiego dokonał prorektor PW prof. dr inż. Tadeusz Nejman. Podczas inauguracji zabrał głos I sekretarz KW PZPR — Kazimierz Rokoszewski, który omówił m. in. dotychczasowy dorobek województwa warszawskiego i przedstawił najbliższe zadania społeczno-gospodarczego rozwoju Mazowsza. Zwrócił także uwagę na rolę wyższych uczelni — w tym także płockiej placówki naukowo-dydaktycznej — w przeobrażeniach społeczno-gospodarczych kraju. Rok akad. 1973/74 stał się rokiem zamykającym pierwszy burzliwy okres rozwoju i kształtowania uczelni, a jednocześnie stał się rokiem rozpoczynającym okres planowego rozwoju tej jednostki.

Podstawowym zadaniem w zakresie planowania było określenie docelowego kształtu Filii, albowiem żadna z dotychczasowych koncepcji nie została całkowicie dopracowana i zatwierdzona przez kompetentne władze. Docelowe założenia do programu rozwoju Filii sięgające 1990 r. zostały opracowane w wyniku długotrwałej pracy całego kolektywu kierowniczego uczelni. Założenia te zostały następnie przedyskutowane i przyjęte kolejno przez władze miejskie Płocka oraz władze województwa warszawskiego i następnie, po wniesieniu poprawek, przedstawione kierownictwu uczelni macierzystej. Ostateczny dokument pt. „Założenia do programu rozwoju Filii Politechniki Warszawskiej w Płocku do 1990 roku” zaopiniowało pozytywnie Kolegium Rektorskie, a zatwierdził na wniosek Rektora PW prof. dr hab. Stanisława Pasynkiewicza — wiceminister Ministerstwa Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki prof. dr hab. Zdzisław Kaczmarek w sierpniu 1974 r.

Zatwierdzenie założeń docelowych rozwoju Filii stało się podstawą do zlecenia opracowania „Założeń Generalnych Rozbudowy Filii”, a w jego ramach do sporządzenia planów przestrzennego zagospodarowania terenów przy-

szłej uczelni. Pracy tej podjął się Instytut Projektowania Architektonicznego Politechniki Warszawskiej — generalnym projektantem został doc. dr hab. Stanisław Tobolczyk. Bardzo ważnym i wielkim wydarzeniem w rozwoju Filii określić można zarządzenie Rektora PW z dnia 26 lutego 1974 r., w wyniku którego Oddziały Filii wydzielone zostały organizacyjnie spod Wydziałów macierzystych, pozostając jedynie w ich opiece merytorycznej. Zarządzenie to usunęło szereg spornych dotąd kwestii i umożliwiło dynamiczny rozwój wszystkich dziedzin działalności Filii, a w szczególności prowadzenia prawidłowej polityki kadrowej. Zapoczątkowany został w ten sposób kierunek stopniowej decentralizacji i usamodzielniania jednostek Filii w ramach Politechniki Warszawskiej. Następnym posunięciem decentralizacyjnym była nominacja kierownika Filii doc. dr. inż. Andrzeja Bukowskiego na Prorektora PW d/s Filii w Płocku.

Olbrzymi krok do przodu stanowiło również zapoczątkowanie nowego jednolitego systemu kształcenia studentów na poziomie magisterskim we wszystkich Oddziałach Filii rozpoczęte 1 października 1973 r. Zarządzenie Rektora PW z dnia 26 lutego 1974 roku zatwierdziło nowy schemat organizacyjny administracji Filii *) reaktywując zlikwidowane w 1972 roku stanowisko dyrektora administracyjnego. Zarządzenie to zwiększyło w sposób zdecydowany operatywność wielu komórek organizacyjnych Filii nadając im znacznie większą niż dotychczas samodzielność. Dyrektorem administracyjnym zostaje mianowana mgr inż. Elżbieta Kahul-Chlebowska, dotychczasowy pracownik naukowo-dydaktyczny Oddziału Chemicznego.

Rok akademicki 1973/74 rozpoczęto jeszcze niestety w starych obiektach Filii, ponieważ nowe obiekty nie zostały przekazane w odpowiednim czasie. Pierwszą część nowego obiektu, wybudowanego specjalnie dla Filii tzw. „Gmach Dydaktyczny” o kubaturze ok. 30 tys. m³, posiadający 64 sal wykładowych, został przekazany 15.X.1973 r. Przeprowadzkę wykonano bardzo sprawnie bez zakłócenia toku zajęć dydaktycznych, prowadzonych już od dwóch tygodni w tym obiekcie przy ul. Łukasiewicza 17. Wymagało to wielkiego wysiłku ze strony wszystkich pracowników Filii.

W nowych budynkach Filii przy ul. Łukasiewicza 17 znalazł pomieszczenie Salon Wystawowy Muzeum Mazowieckiego. Stała ekspozycja muzealna w murach uczelni technicznej stanowi próbę zapewnienia studentom kontaktu z kulturą na co dzień — stanowi przynajmniej częściowe spełnienie wizji wychowania przez sztukę i humanizacji techników. Również w Gmachu dydaktyki zorganizowano z inicjaty-

wy i przy wielkim osobistym wkładzie pracy Prorektora d/s Filii doc. dr inż. Andrzeja Bukowskiego — Salę Historii i Perspektyw, uroczyście otwartą przez Sekretarza KW PZPR w Płocku Krystynę Błaszczyską w dniu 5 października 1975 r.

Na początku grudnia 1973 roku podpisany został końcowy protokół odbioru inwestorskiego i Filia rozpoczęła przeprowadzkę do nowego Gmachu Głównego połączonego z wcześniej zagospodarowanym Gmachem Dydaktyki. Należy podkreślić ogromny wkład pracy kierownika Sekcji Gospodarczej Kazimierza Dąbrowskiego, włożony w wyposażenie budynku w nowoczesne i estetyczne meble, obrazy, dywany i inny sprzęt użyteczności ogólnej. Zdecydowanie odbiegająca od przeciętności estetyka urzędująca wewnątrz i ich staranne utrzymanie przyczyniły się w walnie do zdobycia przez Gmach Główny Filii przy ul. Łukasiewicza zaszczytnego tytułu „Mister Mazowsza 1974”. W budynku tym znalazły pomieszczenia: kierownictwa Filii i Oddziałów, część jednostek międzyoddziałowych, wiele laboratoriów, pokoje do pracy kameralnej pracowników naukowo-dydaktycznych, administracja, organizacje społeczno-polityczne — PZPR, SZSP, ZNP, służba zdrowia, stołówka, klub pracowniczy, zaplecze gospodarcze i in.

Okres od 1973/74 roku akad. charakteryzuje się gwałtownym rozwojem ilościowym i jakościowym wszystkich dziedzin działalności Filii — jednocześnie coraz bardziej krystalizuje się profil i charakter uczelni. Trudno jest przedstawić w krótkim artykule wszystkie dokonania okresu dziesięciu lat — trudno jest opisać i zobrazować czytelnikowi wszystkie problemy natury dydaktycznej, naukowej i wychowawczej, którymi uczelnia żyje na co dzień.

5. Aktualny stan organizacyjny Filii PW w Płocku

Na podstawie zarządzenia Rektora PW z marca 1975 r.**) powołane zostały w Filii Zakłady i Zespoły Naukowo-Dydaktyczne. Filia przestała być jedynie placówką dydaktyczną — stała się natomiast instytucją naukowo-badawczą. Powstały: Zakład Naukowo-Dydaktyczny Podstaw Chemii w Oddziale Chemicznym, Zakład Naukowo-Dydaktyczny Podstaw Technologii i Konstrukcji Maszyn w Oddziale Mechanicznym oraz Zakład Dydaktyczny Matematyki.

Jednocześnie zatwierdzona została struktura organizacyjna Filii:

I. Jednostki międzyoddziałowe —

1. Zakład Dydaktyczny Matematyki,
2. Zespół Dydaktyczny Fizyki,
3. Zespół Dydaktyczny Nauk Ekonomiczno-Społecznych,
4. Zespół Dydaktyczny Języków Obcych,
5. Zespół Dydaktyczny Wychowania Fizycznego,

*) Zarządzenie Rektora PW z dnia 26.II.1974, w: Składnica Akt Filii PW w Płocku.

**) Zarządzenie nr 10/75 Rektora PW z dnia 24 marca 1975 r., Składnica Akt Filii PW w Płocku.

6. Studium Wojskowe,
7. Ośrodek Telewizji Dydaktycznej.

II. Oddział Chemiczny —

1. Zakład Naukowo-Dydaktyczny Podstaw Chemii,
2. Zespół Naukowo-Dydaktyczny Tworzyw Sztucznych,
3. Zespół Naukowo-Dydaktyczny Inżynierii Chemicznej
4. Zespół Naukowo-Dydaktyczny Chemii i Technologii Organicznej.

III. Oddział Inżynierii Łądowej —

1. Zespół Naukowo-Dydaktyczny Mechaniki Konstrukcji Inżynierskich,
2. Zespół Dydaktyczny Konstrukcji Budowlanych,
3. Zespół Dydaktyczny Technologii i Organizacji Prod. Budowy,
4. Zespół Dydaktyczny Dróg,
5. Zespół Dydaktyczny Inżynierii Sanitarnej i Wodnej,
6. Międzydziałowe Laboratorium Wytrzymałości.

IV. Oddział Mechaniczny —

1. Zakład Naukowo-Dydaktyczny, Podstaw Technologii i Konstrukcji Maszyn,
2. Zespół Dydaktyczny Maszyn i Urządzeń Rolniczych,
3. Zespół Dydaktyczny Technologii Budowy Maszyn,
4. Zespół Dydaktyczny Aparatury i Urządzeń Przemysłowych,
5. Zespół Dydaktyczny Elektrotechniki,
6. Warsztaty Mechaniczne.

Powołanie Zakładów Naukowo-Dydaktycznych stanowiło pierwszy krok na drodze do przekształcenia Oddziałów Filii w Instytuty. Problem ten został formalnie usankcjonowany przez odpowiednie zarządzenia Ministerstwa Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki w marcu 1976 roku *). Zarządzenie to wprowadzające zmiany w strukturze organizacyjnej PW powołało w Filii PW w Płocku:

- Instytut Chemii (Oddział Chemiczny) — dyrektor — doc. dr inż. Janusz Pysiak,
- Instytut Budownictwa (Oddz. Inż. Łądowej) — dyrektor — doc. dr inż. Jerzy Bielawski,
- Instytut Mechaniki (Oddz. Mechaniczny) — dyrektor — doc. dr inż. Jerzy Jeleńkowski,
- Studium Języków Obcych (d. Zespół) — kierownik — mgr Krystyna Wiśniewska,
- Studium Wychowania Fizycznego i Sportu (d. Zespół) — kierownik — mgr Edmund Niemczewski.

Na podstawie powyższego zarządzenia MNSz WiT, Rektor PW wydał w maju 1976 roku zarządzenie **) w sprawie zmian w strukturze organizacyjnej Filii PW w Płocku przekształ-

cające Oddziały w Instytucie, bez zmiany ich dotychczasowego wewnętrznego podziału na Zakłady, Zespoły i Laboratoria. W skład Filii weszły ponadto następujące jednostki międzyinstytutowe:

- Zakład Dydaktyczny Matematyki — kierownik — doc. dr Henryk Adasiewicz,
- Zespół Dydaktyczny Fizyki — kierownik — mgr Hanna Leśniewska,
- Zespół Dydaktyczny Nauk Ekonomiczno-Społecznych — kierownik — mgr Adolf Panek,
- Studium Wojskowe — kierownik — ppłk mgr Józef Pasternak,
- Ośrodek Telewizji Dydaktycznej — kierownik — mgr inż. Mariusz Portalski,
- Biblioteka — kierownik — mgr Anna Ostrowska.

Instytuty Filii organizują i prowadzą działalność badawczą i dydaktyczno-wychowawczą dla odpowiednich kierunków studiów. Instytutami kierują powołani przez Rektora PW dyrektorzy przy pomocy zastępców d/s dydaktycznych i kierowników administracyjno-gospodarczych. Funkcje zastępców dyrektorów poszczególnych instytutów pełnią w bieżącej kadencji następujący pracownicy naukowo-dydaktyczni:

- Instytut Budownictwa — dr inż. Krystyna Majorkowska-Knap,
- Instytut Chemii — doc. dr inż. Bogdan Tymiański (do dnia 30.IX.1977 r.), Dr Maria Gawrońska,
- Instytut Mechaniki — doc. dr inż. Jan Witkowski (do dnia 30.IX.1977 r.) doc. dr inż. Ryszard Smereczyński.

W każdym Instytucie powołane zostało Kolegium Instytutu, w skład którego wchodzi; dyrektor, z-ca dyrektora, sekretarz OOP PZPR, przewodniczący Związkowej Rady Instytutowej ZNP oraz przedstawiciel Rady Instytutowej SZSP.

Całokształtem pracy naukowo-dydaktycznej, wychowawczej i organizacyjnej Filii kieruje Kolegium Filii, w skład którego aktualnie wchodzi:

- Prorektor PW ds. Filii w Płocku — doc. dr inż. Andrzej Bukowski
- Z-ca Prorektora d/s Nauczania — doc. dr Henryk Adasiewicz
- Z-ca Prorektora d/s Studenckich — mgr Adolf Panek
- Sekretarz KU PZPR — mgr Jerzy Gawroński
- Prezes Rady Oddziałowej ZNP — mgr Anna Ostrowska
- Dyrektor Administracyjny — mgr inż. Jądwiaga Adamczyk
- Przewodniczący RU SZSP — Marek Ziembowicz
- Dyrektor Instytutu Budownictwa — doc. dr inż. Jerzy Bielawski
- Dyrektor Instytutu Chemii — doc. inż. Janusz Pysiak
- Dyrektor Instytutu Mechaniki — doc. dr inż. Jerzy Jeleńkowski.

*) Zarządzenie nr 17 MNSzWiT z dnia 11 marca 1976 roku, j. w.

**) Zarządzenie nr 20/76 Rektora PW z dnia 11 maja 1976 r., j. w.

W kwietniu 1976 r. powołany został przez Egzekutywę Komitetu Wojewódzkiego PZPR Komitet Uczelniany Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej Filii PW w Płocku. Funkcję I sekretarza KU PZPR pełni aktualnie mgr Jerzy Gawroński. Należy stwierdzić, że uczelniana organizacja partyjna Filii PW była i jest inicjatorem wszelkiego działania na rzecz rozwoju naukowego, dydaktycznego i wychowawczego uczelni i jej poszczególnych jednostek. W tym samym czasie powstały Oddziałowe Organizacje Partyjne PZPR w poszczególnych Instytutach oraz jednostkach organizacyjnych Filii — sekretarzami OOP PZPR są:

- mgr inż. Marek Borkowski — OOP Instytut Budownictwa
- mgr inż. Ryszard Szul — OOP Instytut Chemii
- mgr inż. Józef Bieńkowski — OOP Instytut Mechaniki
- mgr Zdzisław Witkowski — OOP Zespołów Międzyinstytutowych
- tow. Kazimierz Dąbrowski — OOP Administracji.

Przekształcenie Oddziałów w Instytuty, wyodrębnienie w ramach uczelni macierzystej gospodarki etatowej, finansowej i materiałowej, przyniosły Filii w minionym pięcioleciu najwięcej korzyści. Wszystkie te zmiany mogły się dokonać jedynie w oparciu i przy czynnej pomocy Politechniki Warszawskiej oraz władz politycznych i administracyjnych Płocka i województwa płockiego. Zdecydowana większość kierownictwa uczelni macierzystej, a szczególnie stojący na jej czele Rektor prof. dr hab. Stanisław Pasynkiewicz, rozumiała zawsze potrzeby Filii i problemy wynikające z jej odrębności terytorialnej i administracyjnej. Dlatego też przyjęty w 1973/74 r. akad. kierunek stopniowej decentralizacji i usamodzielnienia jednostek Filii w ramach PW — okazał się w praktyce stymulatorem rozwoju wszystkich dzie-

dzin pracy Filii. Również statutowe zapewnienie opieki merytorycznej jednostkom Filii, głównie w szkoleniu młodej kadry nauczycieli akademickich, a także korzystanie z bazy i dorobku Politechniki Warszawskiej pozwoliło na przyspieszenie tempa rozwoju uczelni w Płocku.

6. Zakończenie.

Władze polityczne i administracyjne miasta i województwa wykazywały również dużą troskę o zabezpieczenie prawidłowego rozwoju uczelni zarówno w zakresie bazy naukowo-dydaktycznej jak również w odniesieniu do rozbudowy obiektów studenckich i mieszkań dla pracowników. Uchwała Egzekutywy Komitetu Wojewódzkiego PZPR w Płocku z dnia 4 sierpnia 1976 roku zaaprobowwała założenia do rozwoju Filii PW do 1990 roku, stawiając przed uczelnią nowe perspektywy, gwarantując jej dalszy rozwój we wszystkich dziedzinach; zwiększenia kadry, rozwoju bazy, większego udziału w pracach naukowo-badawczych.

Rok 1977 zamyka pierwsze dziesięciolecie istnienia Filii. Charakteryzowało się ono wieloma trudnościami i licznymi kłopotami natury organizacyjnej, lokalowej i kadrowej. Był to jednocześnie okres twórczej pracy wielu ludzi, którzy nie szczędzili wysiłku dla pierwszej uczelni technicznej w Płocku. Był to również w pewnym stopniu okres romantyzmu i improwizacji — okres sprawdzenia się w trakcie praktycznej działalności. Mijające dziesięciolecie Filii potwierdziło w całej rozciągłości słuszność powołania do życia tego typu placówki naukowo-dydaktycznej właśnie w Płocku.

Najzupełniej słusznym jest postawienie stwierdzenia, że Filia PW spełniła postawione przed nią zadania i zyskała sobie uznanie ze strony kierownictwa uczelni macierzystej, wojewódzkich i miejskich władz partyjnych i administracyjnych oraz miejscowych zakładów pracy.

